IIde Jaargang. Curaçao den 27n. October 1894 N°. 565

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden ƒl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar ƒl. 10.—
Afzonderlijke nummers ƒl. 0.25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels ƒ 0.50, voor elken regel meer ƒl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.
UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66. RUE LAFAYETTE, PARIS.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta ƒl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba ƒl 10,— pa anja.
Un number só ƒl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel ƒl. 0,50 cada regel mas ƒl. 0,07½.

Een opzienbarend feit

In de laatste helft van de jongste Septembermaand is er uit Napels een stem vernomen, die menigeen vreemd in de ooren klonk. Wij bedoelen de korte redevoering door den italiaanschen minister-president in genoemde stad uitgesproken, en welke nog lang daarna, zoowel in Italië als elders vele pennen in beweging heeft gebracht. Geen blad in dat land, of het liet zijn licht vallen op dien modernen Saul onder de profeten, die, ofschoon als vrijmetselaar en godloochenaar bekend, niettemin in dei dagen te Napels den kardinaal aartsbisschop San Felice oprechtelijk prees wegens zijn gedrag gedurende de cholera in 1884, terwijl een gedenksteen in het gebouw, dat toen als ziekenhuis diende, geplaatst werd en bij deze gelegenheid aan het slot zijner rede wees op de noodzaklijkeheid der samenwerking van het wereldlijk met het geestelijk gezag tot bestrijding der rampen, die de maatschappij bedreigen door de samenzweringen van „een eerlooze die op haar banier geschreven heeft: noch God, noch Meester. Heden — ging hij voort— vergaderd op een feestgetij van dankbaarheid, moeten wij allen, geestelijken en leeken, onze gelederen aaneensluiten ter bestrijding van dat monster, op onzen standaard de woorden schrijvende: „ Met God en Koning voor het Vaderland."

Een storm van verontwaardiging, zooals te begrijpen is, stak bij die woorden over geheel Italië op.

De liberale *Secolo* van Milaan schreef aanstonds een artikel met het opschrift: „ Crispi op den weg naar Damascus:" Hij heeft zijn geheele leven doorgebracht, roept het blad hartstochtelijk uit, met naar het Vaticaan te wijzen als den vijand van allen vooruitgang en iedere beschaving en bovenal als den ontzettenden tegenstander onzer nationale eenheid. Doch ziet op een goeden morgen wijst Francesco Crispi met een geweldig handgebaar en in een geestdriftige gemoedsbeweging datzelfde Vaticaan niet langer als een vijand aan, doch als een bondgenoot. Hoe kan die verandering plaats grijpen, zoo ogenblikkelijk, zonder eenige voorbereiding of overgang? Het Vaticaan gelooft evenmin als wij aan de oprechte bekeering van dezen ouden atheist."

De *Osservatore Romano*, het bekende katholieke blad, herinnerde er aan dat reeds Mazzini na het plebisciet van 21 October 1860 de woorden van den grooten bekeerling Constantijn in den mond nam om zijn doel des te beter te verbergen en het volk nog meer te misleiden. Crispi herhaalt nu het oude katholieke en monarchale motto van het oude Spanje: God, Koning en Vaderland; het Spanje van den Cid, van Ferdinand en Isabella, van Blanca van Kastilië. Intusschen, zegt het blad, zijn wij toch vooruitgegaan. Agostino Depretis sprak van den *Giove Statore*, de goddelijke grondwet des rijks, en Crispi indertijd te Palermo van de *Dea Ragione*, de godin der Rede en thans is deze laatste genaderd tot de aanroeping van God almachtig.

De *Unità Cattolica* te Turijn verschijnende zeide o. a.: In het beroep van Crispi op de samenwerking van godsdienstig en burgerlijk gezag ligt slechts een kreet van angst en vreeze, de laatste wanhopige poging van een drenkeling naar het grijpen van een reddingsplank, maar niets van dien om barmhartigheid en zaligheid roependen kreet, die erkenning van het kwaad, berouw en goed voornemen omsluit, die wenscht uit te delgen de ongerechtigheden welke de katholieke wereld sinds een kwart eeuw betreurt."

Zoo beoordeelden de bladen van de verschillende richtingen de opzienbarende woorden van den premier van Italië. Men wist niet juist, welke waarde men aan zijn rede te hechten had. Eén zaak echter trad hier in het volle licht. Het bleek duidelijk, dat Crispi's woorden zijn broeders in de Loge onaangenaam hadden getroffen en het latere bericht, dat de loge te Turijn het voorstel gedaan had om hem van de lijst der maçons te doen royeeren, is dan ook geenszins, onaannemelijk. Het vrijmetselaars-orgaan de *Tribuna* maakte reeds eenige reserven bij de bespreking der ministerieële redevoering en gaf vrij ondubbelzinnig te verstaan, dat zij in de liberaal-maçonnieke partij op lange na geen algemeene instemming vinden zou. Intusschen dunkt het velen, dat juist deze ontstichting der maçonnerie aan de jongste verklaringen van den Italiaanschen premier een bizondere beteekenis geeft. Wanneer de Loge toch iemand loslaat en veroordeelt, kan men vrijwel aannemen, dat deze op den goeden weg is, op een beteren althans, dan tot dusverre door hem werd gevolgd en al moge nu Crispi's uitingen nog niet tot optimistische gedachten stemmen of de verwachting wettigen van een bekeering, het is toch een zeer teekenend verschijnsel, dat een deel der Loge tegen hem begint te toornen.

De *Voce della Verita*, het bekende Romeinsche orgaan, maakte echter op de beoordeeling van Crispi's woorden een uitzondering en meende dat de ministerieele rede een goeden indruk gemaakt had op het Vaticaan. Het blad gaf tevens als zijn gevoelen te kennen, dat Crispi te Napels niet slechts zijn eigen meening, maar die van het geheele kabinet had uitgesproken en geloofde ook, dat de minister oprecht was geweest in zijne verklaringen, al deden deze ook eenigzings denken aan de beloften van in doodsnood verkeerende schepelingen.

Voor een scherpzinnig man als Crispi kan het inderdaad niet onopgemerkt blijven, dat Italië van koers behoort te verwisselen, wil het niet onvermijdelijk naar den afgrond gaan. De Staat zal op den duur met de Kerk vrede *moeten* sluiten, omdat alléén tot dien prijs de kracht kan worden verkregen, welke noodig is om aan de bestaande crisis te ontkomen. Want niet slechts worden de financieele middelen des lands uitgeput door de op het militairisme gebouwde anti-Vaticaansche politiek, maar bovendien is het staatkundig leven te eenenmale vervalscht en bedorven zoodat het verboden is daaraan deel te nemen. Het revolutionaire element wordt aldus voordurend sterker in Italië en de troon waggelt, omdat de krachtige, gezond conservatieve partij ontbreekt, welke de machtigste waarborg biedt voor de handhaving en duurzame ontwikkeling der bestaande instellingen. In verband hiermede is het van belang te vernemen, wat Crispi, wiens blikken dit alles onmogelijk ontgaan kan, dezer dagen tot een zijner vrienden, een hooggeplaatst ambtenaar, zeide, die de ontevredenheid der radicaal-maçonnieke pers naar aanleiding der Napelsche rede met hem besprak: „Nog niet lang geleden", verklaarde de premier, „heb ik in een publiek gemaakt schrijven aan een vrijmetselaar gezegd, dat het geloof in God de grondslag moet zijn van een gezond volksleven, terwijl het atheïsme daarin de kiem legt van het bederf. Dit is mijn overtuiging. Ik ben niet naar Canossa gegaan. Wél wil ik vrede sluiten met de Kerk, maar niet den Staat opofferen aan de eischen van het Vaticaan met betrekking tot de tijdelijke macht."

Wanneer het Crispi echter in-

FEUILLETON

Promesa di un Rei

—o—

(*Continuación*)

Ma sin embargo Lena tin miles di palabra cariñosa i tierna amabilidad i atenciones pa Moritz; él ta papiéle coe un voz dulce i amistosa, i asina él ta procurá di secá e última lágrimanan koe ainda ta banjá cara di su esposo, di haci e última i triste nubia di tristeza desaparecé fô di riba su fisionomía.

Asina nan dos a pasá, á pesar di nan disposición abatida, un dia di intima dicha bao dje gran páloenan verde, plantá á lo largo dje cáminanan solitario, sintá riba yerba dje lugarcitonan encantador, i toer lo que a pasá, e sufrimiento koe awor poco noemá tabata oprimi nan corazón, toer ta parcé nan nada otro sino un sonjo pisá. Nan ta bolbé sinti sanger di juventud corré den nan vena, ánimo pa bolbé sigi e batalja di vida ta drentá nan, i nan ta priminti di asisti otro den e lucha, di uni nan estrechamente pa combati nan mala suerte, te koe fin dje lucha sea ó victoriosa ó desgraciada por completo. Awé á lo menos nan no kier bahá bandera pa e podernan tenebroso, ainda nan no kier someté nan á discreción na e podernan inflexible, nó, ainda nan kier bibá, luchá, concebi idea, cogé flor, si acaso tini pa florecé pa nan ainda.

Ya solo a bai reposá largoe hora caba di su curso diario tras dje páloenan grandi, ora e dos espósonan a resolvé di regresá na París. Na nan yegada ya linternan di gaz ta cendé den toer calja, ya boulevardnan ta yená di un multitud di hende di toer categoría. Na piá nan a haci e camino largoe di estación pa Montmâtre; durante e paseo largoe di tres cuarto di hora, nan a haljá nan rondoná di alboroto dje promer ciudad di mundo, i esai a agradá nan, nan ta bolbé toemá parte den e vida animá, den e lucha i trabao dje miles di héndenan koe, mes cos coe nan, diariamente tin di combati nan suerte cruel na campo raso.

—"*Solamen miseris, socios habuisse malorum.*" Moritz inspirá atrobé, ta declamando "Si, Lena, ainda sin embargo ta un consuelo pa nos koe no ta nos solito, destino ta perseguí; cien mil, koe incesantemente ta bai bini den e gran París aki, cos no ta mejor pa nan koe pa nos. Cada cual tin su carga, un por tinéle más pisá ó más liger coe otro, ma toer tin bastante, i no toer ta posedé lo ke nos tin, un corazón compasivo, amoroso. "*Vea soli*", e latinista dice, "ay di él koe solito tin di bringá e batalja terrible di vida; él tin di sucumbi. Tan tempoe sin embargo bo tin na bo lado un muger bon, cariñosa i valerosa, anto toer cos ta leeuw di ta perdi ainda. Awor mi ta sinti asina distintamente, ki un valor inapreciable bo fidelidad tin pa mi; awor bo ta toer cos pa mi. Pa bo mi kier trahá awor, luchá i aspirá, pa bo ningún pena lo ta grandi pa mi, ningún obstáculo insuperable, bo amor lo reconpensá mi toer esai."

—"Sin duda alguna, mi kier haci pa bo lo que mi por, querido Moritz," Lena ta respondéle tiernamente; ma tin un corazón koe ta stimá bo ainda más koe e di mi i koe ta poderoso." ....

—"Esai no ta posible," Moritz ta interrumpiéle, "si acaso nunca un corazón a stimá mi, manera bo ta stimá mí, anto tabata corazón di mi mama, ma él ta morto, él no ta bati, él ta ketoe pa semper."

—"Dios den su cieloe recompensá bo amor; diariamente nos dos junto lo resá pa descanso dje mama; e Corazón sin embargo, koe mi a caba papiá bo di dj'éle, ta na vida i él ta bibá cerca nos."

Moritz ta keda miréle coe un vista interrogativa.

—"¿ Bo ta meen quizás e Corazón di Jesús, koe bo ta sina loca coe n'éle ?"

—"Si"

—"Te alji ta basta anto, mi no ta strobá bo den bo ejercicionan religioso, ma en cuanto á mi, mi ta homber i mi a sufri demasiado, pa ainda mi por tin confianza den un cos asina."

—"Justamente, pasobra bo a sufri asina tantoe i bo tin necesidad di un consolador verdadero pa consolá bo, pasobra nos porvenir ta triste nos delanti, i nos mester di apoyo i dirección, fortuna i bendición di Dios, mi ta keré koe bo no por keda pa más largoe tempoe alejá dje Corazón, koe por doená bo lo que bo tin mester; e promésanan ta masjá clâ."

—"¿ Ki promésanan ?"

—"E promésanan koe Redentor di mundo a haci, pa boca di bienaventurada Margarita Alacoque, na toer hende koe honrá su santo Corazón."

—"Bonita cos nan lo ta; sumisión, obediencia, humildad, virtud i tantísimo otro koe mi no sâ nan nomber, koe ta muchoe bon pa muchá-i pa zusternan— Ma nos, hombernan, yamá pa luchá diariamente pa gana nos pam, pa nos semejante locúranan piadosa no tin valor.

—"No juzgá insensatamente i no hizá agoe di banjo coe jioe adén tirá afô. Por tá, koe mayor parte dje promésanan no tin ningún valor pa bo, pasobra nan ta relación coe eternidad i vida di alma, i nan no tin nada di haci coe sacoe di placa, manera bo ta bisa semper, pasobra; ay! bo no tin un justa noción di Divinidad; tin, no obstante, bao dje promésanan, algún koe t'asina práctica també pa vida diaria, koe nos por masjá bon haci uso di nan."

—"¿ Bo por eitá un dj'esai nan?

derdaad ernst is met zijn verklaring, dat het geloof in God den grondslag vormen moet van een gezond openbaar leven en hij onder dat geloof niet het dwaas en verfoeilijk mysticisme der Vrijmetselarij verstaat, zal „een tocht naar Canossa" ook voor hém onvermijdelijk blijken. En zeker zou het een interressant schouwspel zijn dezen ouden revolutionair op zijne schreden zien terugkeeren. Ten deele is dit reeds geschied. Als 75-jarige grijsaard heeft Crispi reeds veel verbrand, wat sedert lang door hem werd aanbeden. Gelijk de meeste staatslieden van professie is hij met het klimmen der jaren meer en meer gematigd geworden en slechts op één punt bleef de hartstocht van zijn jongelingstijd hem onverzwakt bij, namelijk de vijandschap jegens den H. Stoel. Vurig anti-clericaal en zeer bevriend met den onlangs tot algemeen grootmeester der Maçonnerrie verheven avonturier Adriano Lommi, behoorde hij steeds tot de heftigste bestrijders van Kerk en Paus. En niemand heeft, na de vernietiging van de tijdelijke macht, ijveriger dan hij het doel nagejaagd het Hoofd der Christenwereld tot volledige onderwerping te dwingen. Met sluw overleg trachtte hij het Vaticaan te isoleeren; hij hernieuwde en versterkte de aansluiting van Italië bij het drievoudig verbond, om aldus het bezit van Rome als hoofdstad van het vereenigd koninkrijk te verzekeren en meende zijn doel bereikt te hebben, toen hij zijne sensatiemakende, min of meer theatrale reizen naar Varzin en Friederichsruhe maakte en keizer Wilhelm met groote praal zijn bondgenoot Humbert in Rome-zelf den broederkus kwam brengen. Op het Vaticaan zetelde echter een souverein, die óók als staatsman Crispi's meerdere bleek te zijn en wiens zedelijke macht bovendien oneindig grooter is dan die van welken minister ook. De strijd tegen den H. Stoel heeft Italië rampzalig in stede van gelukkig gemaakt en nu, te midden der stoffelijke en zedelijke ellende, kan zelfs Crispi niet langer ontkennen, dat de godsdienst de grondslag moet zijn van het publieke leven en dat Kerk en Staat moeten samenwerken, om de dreigende gevaren te keeren.

Hoedanig ook de bedoelingen mogen zijn, welke den grijzen staatsman tot het afleggen dezer verklaringen hebben bewogen, dit staat vast, dat ze in zijn mond een meer dan gewone beteekenis verkrijgen. Crispi is zeker niet de eerste liberaal, die een beroep doet op de medewerking der Kerk tot verbetering dér sociale en politieke wanverhouding; vele anderen zijn hem vóórgegaan en hebben gebroken met de leer van het liberalisme, volgens welke het burgelijk bewind alléén voldoende was, om de individuen al le goeds te schenken en gelukkig te maken. Maar de Italiaansche minister behoort tot hen, van wie men eerst in de allerlaatste plaats zulk een bekentenis verwachten kon en daarom verdienen zijne jongste verklaringen zeer zeker, dat men er de aandacht op vestigt, als op een nieuwe merkwaardige en onverhoopte veroordeeling van het liberale regeeringssysteem, gebouwd op de absolute negatie van God en Zijne Kerk.

"Kleinesecten" te Parijs.

Over deze "kleine secten" wordt van daar aan een Duitsch blad geschreven: De theosophen, wier getal 300 bedraagt, hebben den dood hunner stichteres overleefd, maar hun tegenwoordig hoofd, A. Matthey, is zeer bekoeld; hij zegt, dat de mystieke beweging den 31sten December 1899 zal ophouden en eerst den 1sten Januari 1995 weer beginnen. De theosophen, die met de Boeddhisten en de spiritisten veel gemeen hebben, gunnen zich dus eene zeer lange vacantie. Eene zoo ondernemende, vrijpostige goochelaarster als Blawatzki, zullen zij in elk geval niet licht terugvinden. "De cultus van het licht" wordt door eene vrouw, Lucie Grange te Anteuil, vertegenwoordigd.

De "cultus der menschheid" is eene eigenaardige "eeredienst", die door een vijand van allen godsdienst, Auguste Comte, gesticht werd. Deze vader van het positivisme vatte op zijn hoogen leeftijd eene platonische liefde op voor Clotilde de Vaux, die voor hem stierf en aan wie hij nu eene overdreven vereering wijdde. De vereering vond haar toppunt in zijn testament in de vergoding der vrouw, en onder zijne vereerders was er een Chilene Lagarrique, die de cultus van den philosoof met piëteit voortzette. Hij wordt bestreden door professor Laffitte, die aan het college de France de philosophie van Comte onderwijst en Clotilde de Vaux slechts als eene episode in het leven van Comte, maar niet als eene personificatie der menschheid opvat. De eenige secte, die een beslist anti-christelijk karakter draagt, is die der Luciferianen, die zich ook Palladisten noemen en met de vrijmetselarij verwant zijn. Haar hoofdzetel is Charlestown in America. Haar comité van uitvoer is te Rome, haar bestuur—zoo beweert althans Jules Bois — te Berlijn, Cornelius Herz en Bleichröder (een bekend bankier te Berlijn) moeten palladisten zijn; eene zekere Sophia Walder speelt de rol van "profetes".

Zij woont te Parijs als souvereine grootmeesteres voor Frankrijk, Zwitserland en België en schrijft dreigbrieven aan de katholieke priesters, die voor haar waarschuwen. De vereerders van Lucifer beweren voor 't overige, dat hunne "moraal" even rein is als die der Godsvereerders. Zij wachten zich voor elke gemeenschap met de Satanisten, die de "zwarte mis" lezen, en noemen hunne ceremonie de "witte mis", maar maken van eene zwarte Hostie gebruik.

Ook de Esseeërs worden te Parijs door eene dame, mevrouw Marie Gerard, vertegenwoordigd. Zij beweert, dat niet alleen Christus in zijne jeugd Esseeër is geweest, maar ook de maagd van Orleans, die als vrouwelijke Messias het werk van den mannelijken Verlosser voltooide. Daarentegen verafschuwen de Esseeërs den apostel Paulus, omdat hij noch "spiritist" noch "feminist" geweest is. — De Gnostieken, wier hoofd een archivaris Docnal te Orleans is, houden zich voor de opvolgers der Albigenzen der middeleeuwen. Zij geven zich voor katholieken uit, maar worden (natuurlijk!) door den katholieken clerus verloochend.

De "cultus van Isis" bespaart Jules Bois voor het laatste, om ons te verrassen met de bekentenis, dat hij tot deze secte behoort evenals de romanschrijver Gilbert Augustin Thierry, wiens onlangs verschenen roman "Le masque" zich beweegt om de reïncarnatie eener trouwelooze Isis-priesteres, die veroordeeld is, thans in monsterachtige gedaante voor hare voor 2000 jaren gepleegde ontrouw te boeten. Volgens Jules Bois is de Isiscultus het best geschikt, om de moderne behoefte aan een spiritualistisch geloof te bevredigen, omdat het in den grond monotheïstisch is en de theorie van het goede het duidelijkst uitdrukt. Over de vraag, of deze cultus, die volgens Thierry de laagste volksklasse door luidruchtige ceremoniën tracht te lokken te Parijs of elders reeds vele aanhangers telt, geeft Jules Bois geene bepaalde opheldering; wij mogen echter aannemen, dat het met deze "kleine secte" ook niet beter staat dan met de andere, die hij ons beschrijft.

Intusschen kan men uit dit alles opnieuw leeren, dat de mensch tot allerlei zonderlinge begrippen vervalt en zelfs voor het omhelzen der onzinnigste en monsterachtigste leeringen niet terugdeinst, wanneer het geloof in of de liefde tot God hem vreemd is.

NIEUWSBERICHTEN

CURACAO.

De Gouverneur zal Zondag, den 28sten. dezer en Zondag, den 4den. November a. s., geen bezoeken ontvangen.

Curaçao, 26 October 1894.
De Adjudant,
A. STATIUS MULLER.

Bij Gouvernements - beschikking dd. 16 dezer No. 639 is, tot het opmaken van het tarief ter berekening van de belasting op den invoer van koopmanschappen alhier voor het jaar 1895 eene commissie benoemd, bestaande uit den Administrateur van financiën als lid, tevens voorzitter,-de heeren René Araujo, J. E. van der Meulen Jr., J. J. Pietersz en Jacob de Sola, als leden, en de heeren M. A. Correa, C. Gorsira Fz. en A. J. B. Leyba, als plaatsvervangende leden.

Bij Gouvernements beschikking dd. 16 dezer No. 640 is de heer D. B. Castillo, vakleeraar voor het Spaansch aan de Openbare Meisjesschool alhier, gedurende de afwezigheid met verlof van den heer J. M. Nouel, belast met het geven van onderwijs in die taal aan de leerlingen van de Afdeelingen I en II van het Openbaar Onderwijs.

Bij Gouvernements beschikking dd. 24 dezer No. 649 is aan den heer J. E. van Duyneveldt, Hulpprediker bij de Hervormde gemeente op Aruba, tot herstel van gezondheid, een binnenlandsch verlof voor den tijd van een maand verleend.

Terwijl drie soldaten zich gisteren namiddag door zwemmen wat op zochten te frisschen, riep plotseling één hunner om hulp. Of hij door kramp aangegrepen werd, of zich te ver gewaagd had, weet men niet; doch het geluk te zijn naastbijzijnde kameraad niet hem te redden. Deze kon met moeite zijn eigen lijf behouden, terwijl de andere jammerlijk verdronk.

Sinds Zondag ll. wandelen hier vier Chaldeërs rond, van wie men zegt dat twee hunner katholicke priesters en de beide anderen protestantsche Voorgangers zijn. Zij zamelen almoezen in meerendeels voor het bouwen van scholen in hun land.

Ofschoon wij de laatsten zullen zijn, om het geven van een almoes af te keuren, zij men hier toch op zijn hoede. 't Zou de eerste maal niet zijn, dat onze liefdadigheid bedrogen uitkwam.

Met het venezolaansche stoomchip *Augusto* is jl. Zondag alhier uit Maracaibo aangekomen een commissie bestaande uit de Generaals Fernandez, Carin, Velutini, Lutowsky, Riera, Rojas en España, die den volgenden avond naar La Vela de Coro met dezelfde boot zijn vertrokken. Gedurende hun verblijf alhier werden zij door den heer Gouverneur op een diner onthaald.

Bekendmaking.

Aan het publiek wordt hierbij bekend gemaakt, dat zij, die palco's wenschen te bespreken voor de muzikale en litera rische soirée, welke den 10n. November a. s. ten voordeele van de nagelaten betrekkingen der op Lombok gesneuvelde militairen plaats zal hebben, zich van Maandag, den 22n. dezer af, wenden kunnen tot de navolgende Heeren leden van de commissie tot regeling der soirée:

S. Senior.—B. A. Jesurun.— Haim C. Henriquez. — C. Ulder — J. H. M. Ellis.—J. S. Corsen.—J. van Kleunen. —F. Agterberg.—J. V. Monsanto.— Johan Gaerste.—D. A. Correa.—J. M. Herold.—J. J. van den Berge.—P. J. van der Meer.—Fermin de Casas.— M. J. Selhorst.—L. M. Leezer.

Curaçao, 17 October 1864.
Namens genoemde Commissie,
P. M. SASSO,
Secretaris.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

L. de Windt, Elena Castro, Alturo Jusurai, Elisa M. Lopez, Cornelis Domacassee, Remioe Marchena, Efrosina Gomez, Wana Lubo. Wewemassaleiza en Co., Presidente de la Anarquia.

NEDERLAND

Wij laten hier, volgens belofte, het kort begrip der redevoering volgen, waarmede de nieuwe hoogleeraar in de tomistische wijsbegeerte prof. J. V. de Groot zijn lessen aan de universiteit van Amsterdam opende.

—Sprekers plan was voor zijn gehoor omtrent de blijvende waarde van deze wijsbegeerte eenige denkbeelden te ontvouwen. Hij wenschte te dien einde op de volgende feiten te wijzen:

1o. Sint-Thomas geeft van de wijsbegeerte deze bepaling: zij is de wetenschap, die de mensch door het natuurlijk licht zijner rede verkrijgen kan omtrent de diepste beginselen en oorzaken der dingen. Door deze bepaling wordt het onderscheid aangegeven tusschen de wijsbegeerte en de andere wetenschappen, en met name de theologie.

2o. De groote leeraar heeft in de wijsbegeerte er altijd en overal naar gestreefd, dat de mensch zou leeren *begrijpen*. Dit wordt bewezen uit de eischen, die hij zichzelven en zijnen leerlingen stelde; meer nog bewijzen zijn geschriften, dat men bij hem kan leeren denken. Leibnitz prees in die geschriften de soliditeit. Victor Cousin de hoogste mate van juistheid en evenwicht in het denken. De spreker stipte met een enkel woord aan, dat sommigen a priori den tijd, waarin Thomas van Aquine leefde, een tijd noemden, waarin

—"Sigur mi por. Toemá por ejemplo e promesa: "*Lo mi derramá abundancia di mi bendición riba toer bo empresa.*"

—"¿I esai Redentor di mundo dici?"

—"Seguramente, e promesa aljí El a haci su servidora Margarita Alacoque; i experiencia ta presentá miljones di prueba, koe semper El a cumpli e promesa. Ta *promesa di un Rei.*"

—"Nunca mi a tendéle."

—"¡Ay! I sin embargo nos por haci asina bon uso dje bendición, te awor cos a bai basta maloe coe nos."

—"Sin duda alguna, ma si e promesa aljí ta verdad, anto mi ta keré koe mester tin masjá hende ta coeri bai cerca Redentor di mundo."

—"Hende ta bisá bo koe nó? Bam un momento noemá koe mi den tempoe di Sagrado Corazón di Jesús, alji lo bo mirá inmediatamente ki gran número di devótonan tin alji semper.

—"Muger i muchá probablemente, koe no tin nada otro di haci."

—"Nó, hómbernan di edad madura, coe cara seria i afligida ta suficientemente representá también. Di muchoe di nan, bo por mira den nan fisionomía koe necesidad di vida i sinjá nan rezá. Hopi di nan ta bini alji, pa motivo koe un ó otro aflicción ta oprimi nan, i pasobra nan ta keré na e promésanan di Salvador, i den dj'esai nan ta mirá e última ancla di salvación."

—"Casi bo to excitá mi curiosidad."

—"Bam anto coe mi bam satisfacé bo curiosidad; si cos no gustá bo, bo no tin di bai nunca más. Un visita bo por haci semper cerca di El, koe bo a stimá asina tantoe den bo juventud, i koe bo a loebida también asina tantoe, ta hopi tempoe caba.

— "Ta bon, bam haci e visita, ya nos ta na camina."

—"I bo por poerba di aplicá verdad dje promesa riba bo mes persona. Awor lo ta justamente tempoe pa bo tin un poco fortuna i bendición riba bo trabao, riba bo arte, algo dje bendición divina, koe toer cos ta depende di d'éle, i koe te awé bo no a buscá riba nada koe bo ta haci."

—"*Nous verrons*" (lo nos mirá) Stop awor di predicá un poco, mi ta suplicá bo, sino mi ta birá bai cas."

—"Lo mi no papia ni un palabra más, Nos lo por haci nos camina más corticoe, si nos pasá den e ganchi smal alji, justamente e otro banda dje casnan tin un plaza liber, oenda e trapi grandi ta pa subi bai Montmâtre."

Poco minuto después nan ta subi e trapi i nan ta pará delanti di entrada dje capilja di reconciliación. Corazón dje joven señora ta salta di alegria. Por fin él a ganá su ésposo asina leeuw, por fin atéle alji, awor e esposa ta contenta, toer lo demás él ta largá den man di Dios.

(*El ta continuá.*)

men niet dacht, zelfs niet kon denken, en maakte de opmerking: Voorwaar een *decretum horribile*.

3o. Vooral munt Thomas als wijsgeer hierdoor uit, dat hij bouwde op hechte grondslagen. Niemand kan beweren, dat zijn wijsbegeerte een stof is, waar men droomerijen van weeft. Even weinig een empirist als een ziener, streeft hij naar een wijze samenwerking van waarneming en bespiegeling. Dit blijkt bijzonder uit zijn leer over den eersten oorsprong der menschelijke kennis, over de verhouding tusschen denken en bestaan, over de ziel en over God.

Nadat de spreker dit alles, met bewijzen uit Thomas' geschriften gestaafd had en er op had gewezen hoe deze geleerde de psychologische studie den eisch stelde: vlijtig en scherp onderzoek, merkte hij op, dat ook in zijne bespiegelingen over God Thomas op elke bladzijde het bewijs levert, dat het gevoel den onverbiddelijken denker nooit van zijnen weg afbrengt. Bij de wijsgeerige leer over God geldt hem de wet: van het schepsel naar God.

4o. Van Thomas is de wijsbegeerte geen kamergeleerdheid, maar eene wetenschap des levens. Wat trekt Leo XIII tot den Docter Angelicus? In Thomas' geschriften ziet hij het leven. Hier schetste spreker, hoe de beroemde leeraar der oude universiteiten leefde met zijn tijd, hoe hij doordrong in het denken van zijn tegenstanders.

Zeer bijzonder — zegt spreker o. a. — zou ik op zijn wijsbegeerte toepassen, wat professor Pierson van de Theologische Summa zegt: "Hij formuleert ze (de tegenwerpingen) op het scherpst, zoo scherp, dat hij aan het denken van den nieuweren tijd, aan de moderne critiek van de christelijk-theologische leerstukken slechts weinig te doen heeft overgelaten."

Thomas van Aquino — zoo ging spreker voort — had een voorgevoel van een grooteren bloei der natuurwetenschap, en, welke vorderingen de tijd op dit gebied heeft gebracht, de wijsbegeerte van den Aquiner is niet verouderd: zij put een altijd frissche levenskracht uit hare diep in de waarheid gewortelde beginselen.

Omtrent den vooruitgang der proefondervindelijke wetenschappen nu stelt hij zulke ruime beginselen, dat zij geen stremming in den gang der ware ontdekkingen kunnen veroorzaken. Zonder twijfel zag hij overal God, was het hem God, die de sluizen des hemels opende en wiens stem rolde over de golvende wateren; maar deze omvattende kracht der eerste oorzaak verduistert de werkzaamheid der tweede oorzaken, dat is der natuurkrachten, niet. God werkt door de natuurkrachten. Hij schonk aan het bestaande niet het *zijn* alleen, maar het *werken*; die werkzaamheid der wezens en den stillen arbeid der natuurkrachten te onderzoeken, is den geleerden weggelegd.

Dit is het eerste beginsel.— In de tweede plaats belijdt hij onbewimpel zijn ignoramus en strekt dit tot „zeer vele" dingen in de zichtbare schepping uit. Neemt hij van de wetenschap zijns tijds een hypothese over, dan gaat hij steeds behoedzaam te werk, in afwachting van een andere verklaring door den tijdgenoot nog niet opgespoord; wat voor zijn beroemden leermeester Albertus den Groote als een wet gold, daar bleef ook Thomas bij: de proefondervindelijke wetenschap vordert tijd; de arbeid der eeuwen moet aaneengeschakeld worden, om haar meer en meer te bevestigen.

Ook hierin blijkt Thomas. wijsbegeerte een wetenschap des levens, dat zij zoo rijk aan beteekenis is voor het godsdienstig en zedelijk, en daardoor voor het maatschapelijk leven der menschheid. Hij tracht „nuttelooze vragstukken en redetwisten" tegen te gaan; hij vermijdt ook het onbestemde en wankelende van, veel latere wijsgeeren.

5° In zijn Wijsbegeerte openbaart zich Thomas tevens als een zelfstandig denker. Spreker ontwikkelt deze gedachten vooral, om de verhouding toe te lichten van Thomas van Aquino tot Aristoteles.

Thomas, als wijsgeer, wilde van allen leeren, niet door veel woorden en weinig begrippen over te nemen, maar door te begrijpen. Want hij loochende de continuïteit van den arbeid der geesten niet; de wijsbegeerte moest niet telkenmale beginnen met eenzaam in de vlammen van den algemeenen twijfel te vergaan om daarna als een feniks uit hare assche te verrijzen. Thomas heeft wat er waars in de oude meestersschool was erkend en ook deze kracht dienstbaar gemaakt aan de beschaving door het Christendom.

Nu Thomas' zelfstandigheid te sprake kwam, moest spreker over de tegenwerping spreken, die sommige maken over de verhouding van dezen katholieken wijsgeer tot het geloof. Hij gaf hier de beginselen en bewijzen aan, waarmede de Aquiner zelf van zijn wijsgeerig leven verantwoording gaf aan tegenstanders, die toen leerden, wat thans Kant, Renan en Jules Simon nog herhalen, dat het geloof de nagatie is der philosophie.

Een practisch antwoord op onze vraag geeft de Leeraar, — zoo meende spr. — in zijn daden en geschriften. Zoekt gij in zijn geest het kenmerk van den wijsgeer, slaat dan het geschiedboek en zijn werken open, en ziet, welke ernstige pogingen hij deed om te begrijpen en wat hij bewijst. Is bij dezen Christen de ader der wijsbegeerte in een zandgrond geraakt? Zegt, of gij niet de breede wateren van het denken door zijn werken hoort ruischen! Talrijk zijn de nieuwe richtingen op wijsgeerig gebied. Wie den middeleeuwschen leeraar met latere meesters vergelijken wil, dien zal de stof niet ontbreken. Thomas heeft geschreven over het denken en het zijn, over de stof en den geest, over de schepselen en God, over het huisgezin en den Staat, over het gezag en de liefde. Niemand beweert, dat zijn woord in al deze dingen de grenspaal is van het wijsgeerig gebied. Zaden, door hem uitgestrooid, kunnen zich ontwikkelen; het oude kan voltooid worden door het nieuwe; men moet met blijdschap en erkentelijkheid aanvaarden alwat wijselijk gezegd, al wat nuttig, door wie ook, ontdekt en uitgedacht is; maar dit blijkt uit een ernstig onderzoek, dat Thomas van Aquino de wijsbegeerte heeft behandeld als een ware wetenschap, als een heerlijke ontwikkeling der menschelijke rede, een bouw op hechte grondslagen, een wetenschap des levens, een zelfstandig denken en een der schoonste harmonieën van een rijken, christelijken geest.

Welk een uitstekenden indruk dit eerste optreden van den geleerden priester gemaakt heeft deden wij een vorige maal reeds uitkomen. Ruste Gods zegen op dezen arbeid!

BUITENLAND

Rome.— De *Secolo* bericht, dat de Paus Mgr. d'Hulst naar Rome ontboden heeft, om hem eene zending op te dragen bij den hertog van Orleans. Die zending zou daarin bestaan, dat den pretendent werd aangezegd, dat Leo XIII de woelingen of kuiperijen der legitimisten tegen de Fransche Republiek afkeurt. 's Pausen verlangen is, dat alle Katolieken in Frankrijk de wet eerbiedigen. De *Corriere di Napoli* behelst een soortgeljk bericht. Het blad voegt er bij, dat Mgr. d'Hulst eerstdaags te Rome wordt verwacht.

— Tengevolge van ernstige vertoogen van buitenlandsche mogendheden, welke daartoe op grond van protestnota's van den H. Stoel overgingen, is minister Crispi gedwongen geworden de opvoering van het godslasterlijk tooneelstuk van B. Bovio „Christus op het Puriumfeest," te Rome te verbieden. (Onder voorbehoud.)

— Antwoordend op een telegram der regenten van de republiek San Marito, heeft Crispi hun zijn dank betuigd wegens hun energiek protest tegen hen, die het vaderland en God verloochenen.

Duitschland.— Een der Fransche ochtendbladen, bevat het volgende: Bij de ontvangst van een Franschman, die door Berlijn reisde, heeft de Duitsche keizer dezen een tot weerziens op de Parijsche tentoonstelling van 1900 toegewenscht en daar de Franschman zijne verbazing liet blijken, voegde Wilhelm II daaraan toe: „ik ken het karakter der Franschen; en wanneer ik zeg, dat ik hunne tentoonstelling zal bezoeken, weet ik wat ik doen moet, om er heen te gaan." Het bericht klinkt bijzonder onwaarschijnlijk.

— In het westelijk gedeelte der stad Dortmund is Woensdag een krachtige aartschok gevoeld. Enkele huizen, waaronder de Onze Lieve Vrouw-school, werden beschadigd. Vijf kinderen bekwamen verwondeging.

Belgie. — Koning Leopold van zijne Ministers, het corps diplomatique, het personeel der legatiën, de leden der beide Kamers, en de burgerlijke en militaire autoriteiten, 10,000 man in het geheel, heeft Maandag te Antwerpen, te midden van veel geestdriftsbetoon, in de feestzaal van het tentoonstellingsgebouw den uitslag der bekroningen afgekondigd. Van de 12,000 exposanten uit alle landen ontvingen 501 eerste prijzen, 812 eere-diploma's, 1813 gouden medailles, 2238 zilveren, 1671 van brons en 879 eervolle vermeldingen. Op het gebied van schoone kunsten hebben Duitschland en Nederland de meeste prijzen behaald. Van de 368 Nederlandsche inzenders verwierven 12 eerste prijzen, 14 eere-diploma's, 81 gouden medailles, 102 zilveren en 73 bronzen, benevens 27 eervolle vermeldingen.

Groot-Brittannie. — Al de bladen bespreken, de bijeenroeping van het Engelsche kabinet. Allen zijn eens om te verklaren dat er geen reden is om ongerust te zijn, dat er enkel kwestie is van de gebeurtenissen in Korea.

— De minister van buitenlandsche zaken verklaart, dat het gerucht, als zou Madagascar geblokkeerd zijn valsch is.

Oostenrijk-Hongarije. — Zoowel de Oostenrijksche als Hongaarsche Delegatie hebben de begrooting van Buitenlandsche Zaken aangenomen, vergezeld van een votum van vertrouwen in de vredespolitiek van Graaf Kalnocky.

— Te Lemberg, de Poolsche hoofdstad van Galicië, is een nationale tentoonsteling gehouden. Vooral na de woorden van den Duitschen keizer is niet van gewicht ontbloot, wat de president van het tentoonstellingcomité, vorst Sapieka, Zondag op een feestmaaltijd heeft gezegd: „Voor ons is uw goedkeuring ons grootste loon. Zelfs vreemdelingen verklaarden, dat de tentoonstelling indrukwekkend was. De grootste voldoening voor ons echter is, dat geheel Polen ons bijval betuigd. Is het niet belachelijk, te letten op zulke lieden, welke toepassing van Pasteur's methode (d. i. tegen dolheid) van noode hebben; lieden die ons willen bijten, omdat wij Polen zijn, omdat wij niet willen zeggen dat wij Hottentotten zijn? Wij condoleeren hen; zij krenken ons niet, want *zij* zijn gedaald, niet *wij*. Waarom gaan zij niet met een Pickelhaube naar de negers en verlangen van dezen, dat zij wit zullen worden? Hun eigen dwaasheid zou hen verslaan. God zegt ons, dat wij Polen moeten blijven en wij zullen Polen blijven."

— De in-hechtenis-neming van een groot aantal socialisten te Weenen, die zich schuldig hadden gemaakt aan het aanplakken van biljetten vóór het algemeen stemrecht, heeft de overige niet afgeschrikt. Zondagmiddag trokken tienduizend werklieden met hun vrouwen en kinderen in optocht door de Ringstrasse. Vóór het parlementsgebouw en op andere punten der straat gingen uit hun midden de kreten „leve 't algemeen stemrecht. Leven de werklieden!" op; hier en daar weerklonk het lied der werklieden, maar alles ging heel ordelijk in zijn werk. Alleen na afloop der betooging heeft de politie, die versterkt was, eenige personen moeten in hechtenis nemen, omdat ze weigerden aan het bevel van doorloopen te voldoen.

Rusland.—Ondanks de officieuse pogingen tot geruststelling, komen ernstige berichten in omtrent den toestand van den Czaar. Te St. Petersburg zouden Dinsdag volgens het *Berlliner Tageblatt* zelfs tijdingen van eene nieuwe verergering ontvangen zijn; ook zou de Czaar slechts tijdelijk in Livadia blijven en dan dezen winter naar Korfoe gaan.

China.—Den varkensdrijver niet ongelijk, dien we eens een paar bloedige beten, hem door het weerbaarstige borstelvee toegebracht, zagen verhalen en met een dracht slagen aan den hem vergezellenden jongen — beginnen de Chineezen, naarmate ze vaker en feller door de Japanners worden getuchtigd, lastiger te worden voor de bij hen inwonende vreemdelingen. De onaangename stemming, die in dit opzicht te Peking heerscht, neemt steeds toe, en de overheid heeft alle moeite, ja slaagt er nauwelijks in eene uitbarsting tegen te houden. Maar niet uitsluitend de vreemdelingen, ook de eigen Regeering geldt die vijandige stemming, en in kringen, waar men het weten kan, wanneer de Japanners naar Peking komen oprukken, de stad hun zonder veel moeite in handen zal vallen, zoo groot is, wegens de ontevredenheid met de bestaande orde van zaken, de onbetrouwbaarheid der soldaten. Hoe meer men er dus daar samentrekt, gelijk in de laatste dagen aanhoudend het geval is, hoe gevaarlijker opstands-brandstoffen men daar feitelijk ophoopt, wat de eind-catastrophe niet anders kan dan verergeren.

Want zoo ver van de Chineesche hoofdstad schijnen de Japanners niet meer verwijderd. Volgens gerucht is hun vloot gezien op 10 mijlen van Shan-Hai-Kwan, dat 200 mijlen van Peking afligt. Dat was al verleden Vrijdag, 28 September, en sedert werd het trouwens nog niet bevestigd bericht ontvangen van hunne landing tusschen Tsentsin en de Gele Rivier, wat heel dicht bij Peking is.

Volgens den *New-York Herald* zou dezer dagen de onttroning van den Chineeschen Keizer verwacht kunnen worden. Z. M. zou willen afstand doen ten gunste van zijnen oom, Prins Kung, die dan aanstonds vredes-onderhandelingen met Japan zou moeten aanknoopen Li Hung Chang, van niet meer of minder dan van geheime verstandhouding met de Japanners verdacht — op eene andere verklaring voor de geleden nederlagen dan verraad schijnt men in China niet te komen — zou dan vervangen worden door Generaal Seng-Tsing, die als opperbevelhebber der Chineesche strijdkrachten zou optreden. Men kan dus eenigszins nagaan hoe druk in den laatsten tijd aan het Hof zal zijn geïntrigeerd.

De aankomst wordt gesignaleerd van 5000 Japansche soldaten in de nabijheid van de Possiet-baai, Noord-Oostelijk-Korea, niet ver van de Russische grens. Deze troepen kunnen bestemd zijn óf als observatieleger aan de grens óf om te dienen als versterking van het Japansche leger-korps, dat tegen Muk-den oprucht.

Amerika.—De boschbranden in den Staat Michigan hebben daar 700,000,000 vierkante voeten dennenbosch verwoest.

VERSCHEIDENHEDEN

GORDEN BENNETT EN ZIJN HONDEN.

In het Pustherthal hield onlangs de bekende schatrijke eigenaar van de *New-York Herald*, de heer Gorden Bennett, eenigen tijd verblijf. De heer Bennett ziet er uit als een rentenier uit een europeesche havenstad, die het zeer goed kan stellen, kleedt zich weliswaar naar de laatste mode, maar doet het toch weinig opvallend en legt ook geen bijzondere luimen aan den dag. Ofschoon hij zich bij enkele gelegenheden zeer vrijgevig toont, zou men hem niet voor den grooten millioennen-bezitter houden, wanneer hij niet verraden werd door zijn honden. Bennett bezit namelijk drie buitengewone honden. Tot welk ras die behooren, kan ik niet zeggen, wordt aan het *Viener Fremdenblatt* geschreven, want ten eerste zijn de hondenkenners het er nog niet over eens of zij zelfs wel tot eenig ras behooren, en ten

tweede komt het er hier weinig op aan. Het buitengewone van de honden schuilt elders.

Toen de drie honden van den heer Bennet voor het eerst in gezelschap van hun eigenaar en diens bediende een wandeling gingen maken in de bekoorlijke omgeving van Toblack, merkten de voorbijgangers een eigenaardig flikkeren aan de halsbanden op. Deze omstandigheid, benevens het feit, dat heer en knecht de honden geen oogenblik uit het oog verloren, wettigde het vermoeden dat er iets bijzonders aan die halsbanden moest zijn. En dat was ook zoo. De bedienden lieten half en half bemerken, dat de halsbanden een vrij aanzienlijke som vertegenwoordigen, en verscheiden „intieme" kennissen wisten zich te overtuigen dat de honden van mijnheer Bennet, halsbanden dragen, die met diamanten bezet zijn. De waarde der steenen van een halsband werd door een buitenlandschen juwelier geschat op dertig duizend frank.

Deze merkwaardige honden hebben nog een andere, niet gering te schatten eigenschap: zij blaffen nooit! Niemand hier uit de omgeving kan zich er ten minste op beroemen, hun geluid ooit gehoord te hebben.

—

De prins van Wallis heeft een kostbare verzameling wandelstokken. Zij bestaat thans uit 170 stuks en elke heeft hetzij als kunstwerk hetzij om eenige andere reden, een bijzondere waarde. Zoo is bijv. een der stokken gesneden uit een pijler van de oude *London Bridge*. De meesten zijn van indischen oorsprong en kostbare snijwerken in ivoor.

Nog rijker is de verzameling van den president der Vereenigde Staten, den heer Grover Cleveland. Deze bezit 780 stokken, van welke inzonderheid de eene een geheel buitengewone jachttropee is. Hij bestaat namelijk uit een kunstig mozaïek van hoorn, waarin hoornen zijn aangebracht van elke gehoornde diersoort, waarop in Texas jacht gemaakt wordt. In een anderen stok, den „Andrew Jackson", zijn in kleine, maar duidelijk leesbare letters het Onze Vader gesneden benevens een twaalftal democratische zinspreuken.

De kostbaarste stok, wat zijn feitelijke goudwaarde betreft, is het eigendom van dr. Hale, te New-York. Deze stok heeft een drie pond zware greep van 18 karaats goud, waarin 67 diamanten zijn gezet. Een gouden slang met robijnen als oogen slingert zich om den stok. In de greep bevindt zich bovendien een gouden chronometer, welks deksel mede met een 24 tal diamanten is versierd. De stok is f 6000 waard. Vermoedelijk zal dr Hale hem wel niet bij vergissing ergens laten staan!

BEKENDMAKING.

De publieke verkoop van ZILVEREN EN GOUDEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank*, van af 1 Januari t/m. 30 Juni 1892, onder N°. 3259 t/m. N°. 7170 B, zal plaats hebben op Woensdag 31n dezer en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 10 October 1894.
De Voorzitter,
M. P. CURIEL.

ANUNCIO.

Beendementoe público di PREENDANAN koe tien plaka fiá riba nan na *Spaar- en Beleenbank*, eesta eesnan di fo di 1 Januari te 31 di Juni di 1892, bao di noember 3259 te 7170 B, lo toema lugar Djarson dia 31 di e luna aki i dianan koe ta sigui.

Ta pidi interesadonan di evita e beendemeentoe ayi pagando intres koe nan ta debe.

Corsouw, 10 di October 1894.
President,
M. P. CURIEL.

NADA DE BAÑOS DE MALAGA.

Tal vez tengas gusto en leer unas pocas líneas acerca de un pobre niño; especialmente si eres padre ó madre, y tienes hijos. Lo que de ese muchachito sé, lo he sabido por medio de una carta de su padre; y siento mucho que no diga mucho más de lo que realmente dice, porque hay en ella mucha enseñanza. Sí, mucha enseñanza y una advertencia que todos los padres deberían tener grabada en el corazón.

Parece que dicho niño había venido sufriendo de una enfermedad durante cinco años. ¡Qué lástima! Yo diría más bien, qué verguenza. Pero esperemos, y hagámos una ó dos preguntas. Cuando las personas mayores caen enfermas parece como que sobreentendemos que tienen ellas la culpa, y que lo merecen; mientras que los dolores del niño nos parecen contrarios á la justicia de la naturaleza. Pero ¿qué es la justicia naturaleza? ¡Ay eso no es ni la mitad tan fácil de responder como pudiera serlo: ¿No es verdad?

Su padre, el Sr. D. Antonio Rodriguez de Granada, nos dice que la enfermedad de su hijo, era del hígado. Consultóse un médico tras otro, y se recomendaron y siguieron diferentes clases de tratamientos. Desgraciadamente no resultó alivio; ¿por qué no? ¿Por qué?... Espera un poco todavío. ¿Qué es la enfermedad del hígado? Porque es lo que primero tenemos que saber.

Es el negarse el hígado á separar la bilis de la sangre: bilis que dejada, así en la sangre, obra como un veneno lento La lengua se cubre entónces de una capa; la cabeza duele y se siente embotada y pesada; los ojos y la piel toman un color amarillento; se sienten náuseas y frecuentes vértigos; las manos y pies se ponen fríos y pegajosos; vense volar manchas ante los ojos: se presenta en la garganta un fluido picante y acre, vienen la constipación, la coloración subida de la secreción de los riñones, la postración de nervios, la irritabilidad, la depresión de espíritu, y la creciente debilidad del cuerpo. A la larga, la enfermedad del hígado, no contrarrestada, produce la acción irregular del corazón, el reumatismo, la gota, y casi todas, ó todos los demás hasta una docena de desórdenes orgánicos Tratándose de adultos, lleva, con frecuencia, al suicidio y á otros crímines. Pero ¿por qué un niño se había de ver afligido por esa enfermedad? pronto vamos á verlo.

Después de haber fracasado el tratamiento casero, el Sr. Rodriguez llevó á su hijo á los baños de Málaga; pero de esta tentativo no se logró resultado por la razón de que los baños únicamente eran meros estimulantes de la acción de la piel, pero no le curaban aquella indigestión profunda, que era la causa verdadera de lo que se llamaba enfermedad de hígado.

En Málaga, encontró el padre á un caballero á quien relató los detalles del caso, y el desconocido comprendió al momento lo que se debía de hacer y le recomendó con eficacia la urgencia de emplear el popular remedio conocido por "Jarabe Curativo de la Madre Seigel."

El resultado de ello está patentizado por una carta del Sr. Rodriguez de fecha 8 de Agosto de 1893, en la cual dice: "Siguiendo el consejo de V., compramos el Jarabe en la droguería del Señor Canales, Calle de la Compañía, ya mi hijo empezó á tomarlo. Ahora estamos ya en casa, de regreso de Málaga, y tengo una gran satisfacción en informarle á V. que la medicina le ha surtido un efecto maravilloso. Cuanto tenga una oportunidad, se lo mandaré á V., para que pueda V. ver por si mismo el cambio que en él ha tenido lugar. V. recordará qué pálido y delgado estaba en los baños; pues ahora tiene el aspecto sano y robusto. Si á V. le parece que es prudente, recomendaré el Jarabe á la madre del niño, que está escrofulosa (Firmado) Antonio Rodríguez.

En conclusión, dirémos que indicaríamos la probabilidad de que el niño hubiese heredado esa tendencia á la pesadez de estómago, que con el tiempo dió lugar á las complicaciones de que el ya nombrado remedio le salvó. Los tales niños suelen presentarse alegres y precoces, aunque faltos de fuerza física, y por lo tanto los padres harán muy bien en no olvidar este caso, porque no hay otra medicina que haya ganado tan merecida alabanza de los pacientes de ambos sexos y de todas edades.

TYD-TAFEL.

DE STOOMSCHEPEN VAN "THE RED D LINE"

TUSSCHEN

NEW-YORK.

LA GUAYRA, PUERTO CABELLO, CURAÇAO, CORO EN MARACAIBO

1894.	Philadelphia		Venezuela		Caracas.		Philadelphia		Venezuela		Caracas.	
Vertrekt van NEW YORK....	Aug.	23	Sept.	4	Sept.	12	Sept.	22	Oct.	3	Oct.	13
Komt aan te CURAÇAO	„	29	„	7	„	18	„	28	„	9	„	19
Vertrekt van „	„	30	„	8	„	19	„	29	„	10	„	20
Komt aan te PTO. CABELLO	„	31	„	9	„	20	„	30	„	11	„	21
Vertrekt van „	Sept.	1	„	10	„	21	Oct.	1	„	12	„	22
Komt aan te LA GUAYRA..	„	2	„	11	„	22	„	2	„	13	„	23
Vertrekt van „ ..	„	5	„	14	„	26	„	5	„	16	„	26
Komt aan te PTO. CABELLO	„	6	„	15		27	„	6	„	17	„	27
Vertrekt van „	„	6	„	15	„	27	„	6	„	17	„	27
Komt aan te CURAÇAO	„	7	„	16	„	28	„	7	„	18	„	28
Vertrekt van „	„	7	„	18	„	29	„	9	„	19	„	30
doet LA GUAYRA aan .... om passagiers en *Mails* aan wal te zetten en in te nemen	„	8	„	19	„	30	„	10	„	20	„	31
Komt aan te NEW-YORK...	„	14	„	25	Oct.	6	„	16	„	26	Nov.	

Stoomschip Mérida.

Vertrekt van CURAÇAO......	Sept.	8	Sept.	19	Sept.	29	Oct.	10	Oct.	21
Komt aan te MARACAIBO......		9		20		30		11		20
Vertrekt van "		16		26	Oct.	7		17		27
Komt aan te CURAÇAO........		17		27		8		18		28

De Stoomschepen van deze lijn zijn expresselijk in Philadelphia voor deze vaart gebouw en hebben zeer geriefelijke kajuiten voor passagiers.

RIVAS, FENSOHN & Cia.,
Agenten.